

המשקוף ושתי המזוזות

הנפטר התגלה לאלמנה בחלום וגילה לה: סיבת המגיפות המסתוריות: בית המזוזה הריק בפתח הבניין!

מה הפיתרון לתינוק צורח בלי הפסקה? למחלה כרונית התוקפת פתע פתאום או לחוסר ברכה בעסק במשפחה או בגידול הילדים? עשרות אם לא מאות מקרים מצמררים מצביעים על בדיקת המזוזות כהשתדלות חובה לכל מי שמחפש הגנה ושמירה בתחום מסוים. היזהרו ממים ושמש העלולים לפסול את המזוזה ובעיקר מסופרי סת"ם לא הגונים המוכרים לכם "מציאות זולות" שיעלו לכם ביוקר רב!

המזוזה בחדרה של הפצועה הקשה הייתה פסולה

שנתיים וחצי לאחר התאונה הקשה של משפחת קופמן, שהרעידה את אמות הסיפין של הציבור החרדי (אם וחמשת ילדיה הקטנים שנסעו בשושן פורים מאלעד לבית הסבא והסבתא בירושלים להתארח בסעודת פורים נפגעו בינוני עד קשה, כשהבן היה במצב אנוש), החליט אבי המשפחה, בהמלצת ידיד ולאור אמירה מיוחדת של הגר"ח קנייבסקי שליט"א, לבדוק את המזוזות בבית, זאת למרות שנבדקו זמן קצר קודם לכן. יש לציין שלמרבה הנס, בן העשר, שנפצע אנושות בראשו באותה תאונה ועפ"י חו"ד הרפואית היה במצב שספק אם יכל להתאושש ממנו אי פעם, השתקם פלאים ומתפקד היום כאחד האדם. גם יתר הילדים והאם שבו לאיתנם בחסדי שמים. אבל בת התשע, שנחשבה לפצועה הקלה, נותרה עם פגיעה בגבה המונעת ממנה ללכת ועדיין זקוקה לישועה, זו ההזדמנות להזכיר שמה שוב לעורר תפילות הרבים: **נעה בת ברוריה ברנה לרפו"ש.**

בדיקת המזוזות בכל חדרי הבית הייתה תקינה, למעט בחדר אחד, שם נמצאה המזוזה כשאותיותיה מטושטשות ומחוקות כמעט לחלוטין. "בתחילה לא קישרתי" - אומר האב המזועזע - "אך לפתע פרצה המחשבה לתודעתי, זהו החדר בו ישנה נועה באותה תקופה בה אירעה התאונה, בינתיים היא כבר עברה לחדר אחר, ולכן לא שמת ליבי בתחילה למשמעות, זה בלתי יאמן, שבדיוק באותו חדר בו ישנה נועה בתקופת התאונה הנוראית, דווקא שם נמצאה מזוזה שאינה כשרה בעליל. זה רק מוכיח שכנראה אנחנו בודקים את המזוזות לעיתים רחוקות מידי".

המקרה המדהים והמבעית כאחד שהובא בזמנו בטורו של הרב גנוט ב"יתד נאמן" מחדד את הצורך הגדול של בדיקת מזוזות לעיתים יותר תכופות מהמקובל. משום מה קיימת חוסר מודעות בנושא ולמרבה הכאב יש המתעוררים לבדיקה רק אחרי שמתרחש אסון חלילה או שקורית טרגדיה בסביבתם. שמענו על בניינים שהתעשתו רק אחרי שהחלה שרשרת אסונות לא טבעיים לפקוד את הדיירים, על בתי עסק וגם משפחות שהתעוררו רק כשהדברים לא התנהלו כשורה (במקרה הטוב) או התדרדרו לכדי מצב בלתי נסבל, שדיבר בעד עצמו לגבי חוסר שמירה הקיימת עליהם. לא פעם מחוקות, אותיות מטושטשות עם רמז שקוף שהצביע על הבעיה הקיימת בבריאות, בפרנסה, בשידוכים ועוד.

עיניים להם ולא יראו

הרב ישראל יוד בעל מכון "פאר", המכון הראשון לבדיקת ספרי סת"ם שהוקם בשנת תשל"ה, בעל 40 שנות מוניטין בענף הסת"ם, יכול למלא ספרים עבי כרס על המקרים המגיעים לפתחו. "אלו סיפורים שבכל שבוע המעידים כאלף עדים מדוע יש להקפיד על בדיקה תכופה של מזוזות, שלצערנו לא חדרה מספיק למודעות" – הוא מתאר מניסיונו העשיר ומציג מספר דוגמאות מאלפות – "נתקלתי באישה שסבלה מספר שנים מבעיות קשות בעיניים", גלאוקומה וקטרקט. בשלב מסוים החליטו במשפחה לבדוק את מזוזות הבית. לתדהמתם לא היה גבול כשנתבשרו כי בשתי מזוזות חסרה אות. במזוזה אחת במילה "עיניך" ובשנייה במילה "עיניכם", אדם נוסף פנה אלינו למכון וביקש מזוזות מהודרות, במיוחד על רקע ניסיון מר שהיה לו עם מזוזות בעבר. הוא סיפר כי לפני מספר שנים כשבתו הייתה בת שלוש היא החלה לפתח נטייה לחוס שלווה בפרכוסים. המשפחה התרוצצה בין רופאים ומומחים גדולים וניסתה למצוא מזור אך כל הבדיקות שנעשו לא העלו דבר. אחרי שנה של מתחים עצומים הם החליטו לבדוק מזוזות. הבדיקה העלתה כי מתוך חמש מזוזות שלש היו פסולות! לאחר שהחליפו את המזוזות הילדה הבריאה ללא הכר!

בדקתי מזוזות ומצאתי עבודה

סיפור נוסף הגיע אלי מאישה שתארה מסכת חיפושים מתישה וממושכת של מקום עבודה, לאחר שעזבה את מקום העבודה הקודם. מספר חודשים הייתה טרודה בחיפושים והייתה כלאחר ייאוש, עד שעלה במוחה רעיון לבדוק את המזוזות בביתה. המזוזות הגיעו למכון וכולם היו המומים מהתשובה. כאשר התקשרה הגברת לקבל את התוצאות של הבדיקה נאמר לה כי יש שאלה באחת המזוזות במילה "ועבדתם", ושתתקשר לאחר שתקבל תשובת הרב. בשיחה הבאה היא שמחה לשמוע שהרב פסק שהמזוזה כשרה. **וראה זה פלא**, כאשר הותרו הספקות נסללה דרכה. כשהוכשרה המילה שקשורה לעבודה, תוך מספר דקות היא קבלה טלפון **שהתקבלה לעבודה חדשה** ושעליה להתייצב עוד באותו יום למקום העבודה החדש!

הבית היחיד שלא נפגע בסופת ההוריקן בקליפורניה

הגאון הגדול הרב יצחק זילברשטיין שליט"א מביא בספריו "עלינו לשבח" ו"ברכי נפשי" שנכתבו ונערכו ע"י הסופר הרב משה מיכאל צורן, אינספור מקרים מאלפים בנושא שמירת המזוזות לטוב ולמוטב. אנחנו מביאים כאן את המיטב שבהם, סיפורים מסמרי שיער שלוקטו משך שנים ולצורך הכתבה התגייס הרב צורן לקבצם עבורנו בינות לפרקים הרבים :

על כוח שמירת המזוזה, ככתוב "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם". סיפר אחד מסופרי הסת"ם המובחרים ברמת אלחנן מעשה מדהים ששמע מד"ר אורלין מנהל בנק הדם של בתי החולים מעיני הישועה בב"ב והשרון בפ"ת. ד"ר אורלין, שהתגורר לפני מספר שנים בקליפורניה נסע עם רעייתו לביקור במקום והחליט להביא מתנה ערכית יהודית לשלשה רופאים בכירים שהכיר: מזוזות מהודרות. הוא ביקש ממיודענו סופר הסת"ם את המזוזות המהודרות ביותר ושילם בעבורן טבין ותקילין – 70 דולר לכל אחת. בבואו לשם הגיש את השי המיוחד בתוך נרתיק מפואר לכל אחד מהרופאים וזכה לתשובות שונות. הרופא הראשון התייחס למתנה בזלזול רב, עד כדי כך שסרב לקבלה. השני היה טקטי מכדי להחזירה אבל סרב לקבוע את המזוזה בפתח ביתו. רק הרופא השלישי הודה על המתנה, נישק את המזוזה בהתרגשות ומיהר לקבוע אותה בפתח ביתו למזל ולברכה. שבועיים אחרי פקדה את קליפורניה אחת הסערות הגדולות בהיסטוריה של ארה"ב, סערת הוריקן כמותה לא התרחשה שם מזה שנים. עשרות אלפים נותרו ללא קורת גג אבל כל אחד משלשת הרופאים, שהתגוררו אחד ליד השני ברדיוס של מטרים ספורים, חווה בחוש את השלכות יחסו למזוזה. הרופא הראשון, שהפגין יחס בוטה כלפי המזוזה, איבד

את ביתו לחלוטין והווילה המפוארת שלו התעופפה ממקומה. הרופא השני, שגילה יחס פושר, נפגע אך יצא בנס לעומת רעהו. ואילו השלישי, שהוקיר את המתנה וקבעה בפתח ביתו, **יצא ללא פגע כלל!! צוותי הצלה שהגיעו למקום שפשפו עיניהם בתימהון. ביתו של הרופא היה היחיד שהרוחות האימתניות, 150 קמ"ש מהירותן, דלגו על ביתו והסערה האיומה לא השפיעה עליו כלל!**

הכאבים גברו בכניסה ל...מטבח

בספר **"עלינו לשבח"** מובא בעניין סופרי הסת"ם המדווחים בשנים האחרונות על מקרים רבים של טרגדיות המתרחשות במשפחות, ובבדיקת המזוזות או התפילין נחשפים רמזים ישירים הקושרים את האירוע הספציפי אל מצב הסת"ם. אחד מחשובי התושבים ברמת אלחנן, שרעייתו סבלה **במשך תקופה ארוכה מבעיות במעיים תכנן לנסוע לטיפולים בחו"ל**, לאור ההחמרה הדרמטית במצב בריאותה. בעבר, כאשר התגברו הכאבים הם נסעו לרופא מקצועי בניו יורק והכאבים שכחו לתקופה ארוכה. המעניין ביותר היה שהכאבים של זוגתו התגברו כאשר נכנסה למטבח, הרבה יותר מבכל מקום אחר בבית. בתחילה לא ייחסו לכך חשיבות מיוחדת וחשבו שאולי מדובר בתחושה בעלמא. הנסיעה כבר תוכננה לפרטיה וימים מספר לפני שעמדו להמריא החליט פתאום האברך לבדוק את המזוזות בבית. הכל היה שפיר, עד - - - שהגיע למזוזה שהייתה קבועה בפתח המטבח. כשראה מה שנעשה במזוזה זו, חשכו עיניו. **הפסוק "שמע ישראל' היה מחוק ומטושטש לחלוטין**. בדיקה מהירה העלתה שהדבר אירע כתוצאה ממים שחדרו לבית המזוזה והרטיבו את הקלף והאותיות. בני הזוג הופתעו מאד, כיון שתמד הקפידו לבל יחדרו מים למזוזה ואף הזהירו את העוזרת להקפיד על כך. בסופו של דבר נחסכה הנסיעה. שעות אחדות מהתגלית המחרידה הוחלפה המזוזה הפסולה במזוזה מהודרת. מצב בריאותה של האישה הלך והשתפר, עד שבתוך ימים ספורים שבה לאיתנה ולא היה עוד צורך בנסיעה לחול. אחת המסקנות מסיפור זה היא שגם בבית שבו מקפידים לא להרטיב את המשקוף, **יש לבדוק את המזוזות בזמן הנדרש, כדי שלא תיווצרנה מכשלות (פירוט יופיע בהמשך)**.

תוצאה קורעת לב

סיפורים מדהימים מובאים גם ב**"ברכי נפשי"** על חולים שנרפאו בעקבות בדיקת **מזוזות (או תפילין)** הסיפורים עוברים מפה לאוזן בבתי המדרשות נשמעם מפי יהודים תלמידי חכמים וממקורות אמינים של סופרים ומגיהים ותיקים המעידים שכאשר נבדקו המזוזות ותוקנו נרפאו אנשי הבית מתחלואיהם וממצוקותיהם באופן מיידי. שלשה סיפורים שסופרו ע"י סופרי סתם ותיקים בב"ב: **הראשון** התרחש בבית אחת המשפחות בב"ב עם פטירתה הפתאומית ללא כל מחלה מוקדמת של תינוקת בת שלשה חודשים. בעת השבעה התבקש סופר הסת"ם לבדוק את המזוזות בבית. כאשר פתח את המזוזות נדהם למצוא באחת מהן כתוב: **'ואהבת את ה' אלקיך בכל לבניך'**. בזמנו הראה את המזוזה למגיה המפורסם הגאון רבי שרגא פייביל שטינברג זצ"ל, וכשראה את הטעות התבטא שאם לא היה רואה בעיניו, לא היה מאמין שדבר כזה יכול להתרחש במזוזה שהייתה בחזקת מוגהת. המקרה השני היה כאשר הובהל אביו לבית החולים עקב קריש בשריר הלב, הנקרא בפי הרפואה 'אנגינה פקטוריס'. בבית החולים נאמר להם שמצבו לא קל ואם חלילה יתרחש אצלו התקף לב, הוא יהיה בסכנת חיים. בעקבות זאת החליט לפתוח את המזוזות שבפתח ביתו ולבודקן. למרבה האימה, **הכ"ף הסופית במילה 'לבבך' הייתה דומה לנו"ן סופית**. הגאב"ד דזיכרון מאיר, הגאון בעל 'שבט הלוי', פסק להם שמזוזה זו פסולה, וכששמע את דבר המחלה שפקדה את אבא אמר: **'עכשיו הוא יבריא בעז"ה'**. וכך היה, לאחר שלשה שבועות חזר לביתו ולמשפחתו והכל כלא היה. מקרה שלישי בו נתקל היה של בני זוג שבחמש השנים הראשונות לאחר נישואיהם לא נפקדו בזרע של קיימא. הוא המליץ להם לבדוק את המזוזות, אבל הם לא עשו זאת, בטענה שרכשו את מזוזותיהם אצל סופר

מעולה, שמסרן לכמה מגיהים, ולא יתכן שתמָצאנה שם טעויות. רק כחלוף חמש שנים זכו להיפקד תוך קשיים וייסורים עצומים ובאמצעות טיפולים מיוחדים של צמחונות. לאחר הלידה הראשונה שוב התעוררו קשיים. הסופר שב והפציר בבעל הבית שוב ושוב שייקח את מזוזותיו לבדיקה, ואז נעתר לו. והתוצאה הייתה קורעת-לב. **3 מזוזות נמצאו פסולות, וכל הפסולים היו במילה 'לבניך'**, כאשר התגלה מרחק של שני קולמוסים בין 'לבי' ל'ניך', כך שנוצרו שתי מילים ממילה אחת. תשעה חודשים אחרי שסודר עניין הסת"ם, ילדה האישה בן בריא ושלם, בלי רופאים, בלי טיפולים ובלי צמחונות!

הילד שאכל ולא שבע

מעשה מדהים לא פחות סיפר הרב אשר זאב לוריא, מנהל ת"ת 'אהל תורה' ברמת אלחנן על ילד שהיה בריא לחלוטין ומעולם לא סבל מכל בעיה רפואית ולפתע קפצה עליו תופעה מוזרה של **אכילה בלי הפסקה**. כמה שאכל הוא לא שבע. ההורים לא יכלו לעמוד מול רעבונו המתגבר והגדילו את כמויות המזון שקיבל אבל הוא לא הגיעה לכדי שביעה והתלונן כל הזמן שהוא רעב... האבא, ת"ח מופלג, הגיע אל הגר"ח קניבסקי ושאל מה עליו לעשות במקרה כזה. הגר"ח השיב, שיבדקו את המזוזות בבית. ואז התגלתה הסיבה: במזוזה שהייתה קבועה בפתח הראשי של הבית, בפרשת קריאת שמע, במקום **'ואכלת ושבעת'**, היה כתוב **'ואכלת ואכלת'** - - -

כשהכל משתבש

אחד המשגיחים בישיבה חשובה בב"ב סיפר שמשך חודשים ארוכים כמעט מידי יום התרחשה בביתו תקלה כלשהי. יום אחד היה זה כלי חשמלי גדול ששבק חיים, ביום שלאחריו הילד שבר את היד ויום אחרי התפוצץ צינור המים. כך בלי הפוגה. בני המשפחה יצאו מדעתם מרוב בהלה, עד שהאישה הגיעה למסקנה שיש דברים בגו והחליטה לבדוק את המזוזות. הבעל טען כי רק לפני חמישה חודשים בדק את המזוזות בבית וכולן נמצאו תקינות ומדוע שיעשה דבר שאינו הגיוני ואינו מתבקש לפי כללי ההלכה אבל כשהדברים המשיכו להישבר, והאירועים הלכו ותכפו, השתכנע המשגיח למסור את המזוזות לבדיקה. למרבה התדהמה, כשפתח המשגיח את בית המזוזה מהמשקוף הראשי בדירה כדי להוציא את הקלף, התברר לתדהמתו **שאינו מזוזה כלל**. או שלאחר ההגהה הקודמת פשוט שכחו להחזיר את המזוזה למקומה, או שהמזוזה נגנבה מפתח הדירה. לאחר שנרכשה מזוזה חדשה פסקו כל הבעיות. המשגיח שסיפר לנו את הדברים היה המום ונרעש עד עומק נפשו. הוא ביקש לפרסם את הדברים כדי להודיע כוחה של מזוזה, וגם כדי להוכיח שוב ושוב את הקשר הבלתי-ניתן-לפירוד בין המזוזה והמצב בבית...

למה התעלף בן ה-70?

קיימים אינספור מקרים מצמררים כאלו בהם הוכח הקשר המובהק בין כשרות המזוזות למצב השורר בבית. אנשים רבים שנתקלו בבעיה חמורה או שצרה פקדה את ביתם, שסבלו מייסורי גוף ונפש ונראה היה שאין מזור למכתם, הביאו מזוזותיהם לבדיקה שגרתית והזדעזעו לגלות שהטעות שהתגלתה מרמזת במפורש על הצרה המצויה בביתם. ולא עוד אלא שכאשר הותקנה בביתם מזוזה כשרה ומהודרת חלפה הצרה כלא הייתה. זוגות שלא נפקדו בזש"ק, גילו שאחת המילים במזוזה העוסקת בבנים הייתה פסולה ואחד היהודים, ת"ח שגילה זאת רק בהגיעו לגיל 70, התעלף בו במקום ואי אפשר היה לעודדו ולהשיב את רוחו. זה קרה גם לבני זוג שפקדו את מעונו של הגר"ח קניבסקי ושטחו לפניו צרתם שלא זכו להיפקד בזרע של קיימא. הגר"ח יעץ להם לבדוק את מזוזות ביתם הם מיהרו להוריד את כל המזוזות ולמוסרן לבדיקה. התוצאה הייתה מחרידה. מיד עם פתיחתה של המזוזה התגלה שהמילה **'בניכם'** בפסוק **'למען ירבו ימיכם וימי בניכם'** הייתה חצויה לשתיים ע"י קו שנפרס על האותיות. בני הזוג הזדרזו כמובן לרכוש מזוזה מהודרת ולקובעה במקום זו הפסולה.

כעבור שנה סיפר הגר"ח קניבסקי להגאון מרא דאתרא כי בני הזוג חזרו אליו בשמחה אין קץ לבשר לו על הולדת בנם הבכור בשעה טובה!, במקרה אחר אחד מבני הבית הרבה ליפול. הוא החליק באורח משונה ולא היה הסבר למכתו. כשפתחו את המזוזה מצאו ששתי המילים "ובלכתך בדרך" נמחקו כמעט לחלוטין. אבל המקרה הנורא ביותר שנסיים בו את שרשרת הדוגמאות הוא על אב שנפטרו לו רח"ל מספר ילדים בזה אחר זה בלי שידע מה לעשות, עד כדי כך שבבית המרקחת כבר הכירו אותו ואת צרותיו ונתנו לו תרופות בהקפה. יום אחד יעץ לו אחד מידידיו שיבדוק את המזוזות בביתו. הוא שמע לעצתו וכאשר חזרו המזוזות מההגהה התברר שהמילה 'בניכם' בפסוק הנ"ל הייתה חסרה לגמרי!

המזוזות הוחלפו והתינוק הפסיק לצרוח

לא פלא שהגאון הרב זילברשטיין מעודד יהודים להקפיד לבדוק מזוזותיהם בטרם יחזרו אחר מומחים ובעלי סגולות שונות ומשונות כאשר פוקדת אותם צרה או מחלה. אנשים נוסעים עד קצה העולם כדי לחפש ישועות ותולים יהבם בפרופסורים ומומחים ידועי שם שיצילום, תוך שהם מבזבזים מיטב הונם ואונם בלא תוצאות במקום להשתמש בסגולה הבדוקה המחזקת את האמונה שהשמירה על כל אדם בעולמינו קבועה בפתח ביתנו ובכל משקופינו. לא פעם רגע לפני הניתוח, הנסיעה לחו"ל או תחילת הטיפולים שהיו אמורים לעלות הון תועפות "נזכרו" לבדוק את המזוזות (והסת"ם) ומצאו טעויות שרמזו באופן כמעט מפורש על הצרה. מיד אחרי שתוקנה הטעות הגיעה הרפואה והישועה. זהו המנוס והמפלט בעת צרה שחבל שאנשים לא מנצלים אותו מספיק – וזהו המסר שמעבירים הרב זילברשטיין ומצדדים בו כל גדולי ישראל. לפני שמחפשים ברפואות בדקו קודם את המזוזות שכן מצוות מזוזה, מלבד שכרה הגנוז לה לעוה"ב, מביאה למי שזהיר בה ומחבבה, וכן לבניו, אריכות ימים.

זה כולל אפילו בעיות "פעוטות" יומיומיות כמו תינוק לא רגוע ההופך את הלילות לימים ובוכה בלי הפסקה. במקרה אחד סבלו בני זוג המתגוררים באחד מיישובי הצפון לילה אחר לילה מסצנת יללות בלתי פוסקות של תינוקם, שלא נתן להם מנוח לרגע. הדברים הגיעו עד כדי פגיעה בשלום הבית, שכן הבעל האשים את האישה שאינה מטפלת בתינוק כראוי. הרופאים שאליהם נדדו בייאושם לא הועילו מאומה. כשמצבם היה על סף פיצוץ מכל הבחינות הציע סופר סת"ם ששמע על המקרה שיבדקו את המזוזות. הרעיון נראה מופרך, כיון שלפי הלידה רכש האב והתקין מזוזות חדשות, אבל לא היה מה להפסיד והם נעתרו לבדיקה. התוצאה הייתה מחרידה, שכן נמצא כי המזוזות נרטבו, כנראה מיד לאחר כניסתם ל"בתים" והכתב נמחק כמעט לחלוטין. התברר כי האישה נהגה להתזיז מים רבים על המשקופים בעת שטיפת הבית, מה שגרם כנראה למחיקת הכתב במזוזות. מיד אחרי שהזמינו מזוזות חדשות שב השקט וגם השלום לשרור בביתם ולראשונה מזה חצי שנה ישן התינוק כל הלילה!. מקרה מצמרר לא פחות העוסק באותו עניין סופר ע"י מומחה הסת"ם הרב איסר גולדשמיט מב"ב, שקיבל באחד מימי ששי הקצרים שיחה בהולה מחברו ששהה בפגיה באחד מביה"ח במרכז, וגילה שבפתחה אין מזוזה. מפאת קוצר הזמן עד לכניסת השבת לא יכלו אנשי הצוות לטפל בנושא, בפרט שמחסן ביה"ח בו מאוחסנות המזוזות היה סגור בשעה זו ולא ניתן היה לפותחו. כיון שלרב גולדשמיט היו מזוזות מוכנות ביקשו החבר לשלוח לו בדחיפות מזוזה שיקבע אותה לפני כניסת השבת. דקות אחדות לפני כניסת השבת קיבל הרב גולדשמיט שיחת טלפון נרגשת לא פחות מהחבר. לדבריו, ארע נס גדול במחלקה בעקבות קביעת המזוזה בפתח הפגיה. תינוק של אותו חבר ששהה בפגיה שלשה חודשים, ויומיים קודם לכן הועבר לחדר המדובר בו לא הייתה מזוזה, לא הפסיק לצרוח מאז. הרופאים היו חסרי אונים ולא ידעו להסביר פשר אי השקט המדאיג שלו. והנה, רק נקבעה המזוזה בפתח החדר הפגיה לחלוטין ובצורה פתאומית שאף אחד מהרופאים לא יכל להסביר – חוץ מהחבר עצמו, שידע שהכל בגלל המזוזה..

הזהרו ממים ומשמש

"למרבה הכאב, הציבור למרות כל הסיפורים הזועקים את זעקתם אינו בודק מספיק את המזוזות, זאת אפילו שמעיקר הדין יש להקפיד על כך פעם ב-3.5 שנים ואנשי מעשה נהגו לבדוק מידי שנה" – אומר בכאב הרב יוד ממכון פאר – "חלקם סומכים על חזקת הכשרות של המזוזה, שנבדקה תחילה, למרות שהוכח שהיא אינה עומדת במבחן המציאות וקשה מאד להסתמך על כך כיום. רבים מסתמכים על בדיקות המחשב שהצליחו להפחית את הפסולים בחסרות ויתרות אבל חשוב לדעת שעדין יש בלי סוף מזוזות שנבדקות במחשב ונמצאות חסרות מילים או אותיות. אחת הטעויות הרווחות נובעת מההלכה הבסיסית הנוגעת לתפילין שכל זמן שהן מונחות לא צריך לבדוק ומכאן השליכו גם למזוזות. בנוסף, מסתמכים על דברי רש"י שמתייחס לגמרא האומרת שיש לבדוק מזוזות יחיד פעמיים בשבע שנים ואומר: "שמא נרקבה או נגנבה". אנשים סבורים היא כמעט גניבה בלתי אפשרית והם היו מגלים מזוזות ש"נעלמו", למקרות שכיום יש מכת גניבות של מזוזות בצורה בלתי רגילה ולא כולם שמים לב כאשר פתחו את הבורג הקטן בתחתית המזוזה ושלפו אותה. זה מצוי באופן המוני ורבים נדהמו כשגילו פתאום שבית המזוזה היה ריק לאורך שנים ולכן לא הייתה שמירה על הבית. נושא הריקבון גם הוא חמור משנדמה לציבור. חשוב להזהיר עליו בימים של שיפוצים וניקיונות, שכן מזוזות שחשופות לשמש ולחום או אפילו לטיפות של מים עלולות להיהרס מהיסוד. ידוע על מקרה בו הושארו מזוזות שנקנו, בקדמת השמשה של הרכב ובגלל קרני השמש שלהטו עליהם התפשט הדיו ונותר חיבור בין האותיות. החום המיס את הדיו, מחק אותו מהקלף והדביק אותו לצד האחורי של הקלף! הקלף והדיו רגישים גם למים הכתב נמס כמו גלידה בשמש. הדיו מתפשט, פוסל אותיות ומשחיר את הכל. אסור לתת לעוזרת הבית לנקות את אזור המזוזה ללא פיקוח ויש להקפיד להשתמש רק עם מטלית ומגבת לחה סביב המזוזה. המזוזה ראויה שיחשבו עליה ויש לתת לכך כותרות גדולות - "זועק הרב יוד מקירות ליבו" – "יש לשים את המזוזה בנרתיק המוגן מחום וממים, ולהיזהר בעיקר לשימון בדלתות חיצוניות חשופות לשמש. אני מכיר משפחות שבדקו מזוזות והיו המומות לגלות מספר מזוזות פסולות לחלוטין בחדרי הדירה, או כי נחשפו לקרני שמש, למשל בקומות גג הפונות לצד המזרחי, או כי לא הקפידו על אי שימוש במים. מי שלא ממהר לבדוק צריך להבין שהוא יכול לחיות שנים ללא מזוזות!! באחד המקרים מכון פאר מצא ארבע מזוזות פסולות בבית אחד! אחת שקוצצה כדי שהיא תיכנס לבית המזוזה, בשנייה הייתה אות חסרה, בשלישית אות מיותרת, וברביעית אות חסרה ממים.

18 בדיקות בכל מזוזה!

בהזדמנות זו מדגיש הרב יוד את תמימותו של הציבור, השם יהבו על סופרי סת"ם שאינם יר"ש ולא ראויים לעמוד מאחורי מלאכת הקודש, שלא מקפידים על כל פרט בבדיקה ואי אפשר להסתמך על כך שהכשירו את המזוזה. "הציבור לא מעלה בדעתו כמה פרטים יש לבדוק בכל מזוזה ולכן מדלג לא פעם על בדיקת מחשב, שהיא היחידה הנותנת מענה של כמעט 100% על אותיות חסרות ויתרות". לדעתו, רוב הציבור יהיה מופתע ומזועזע כאחד לגלות שיש רשימה נכבדת של 18 פרטים שיש לבדוק במזוזה. שלשה מהם יכול המחשב לבדוק. אותיות חסרות, מיותרות ומוחלפות. עוד 15 פרטים יש לבדוק אחד לאחד בעבודת נמלים שאין לערער עליה. 1. צורת האותיות, 2. מרחקים בין האותיות שלא תיקרא מילה אחת כשני מילים גם אם אין לכך משמעות (למשל דגנך שנקרא כד ונד) ושלא יקראו שני מילים כאחת. 3. פתוחות וסתומות, 4. היקף קלף שהאותיות לא יגיעו עד הקצה ויישאר קלף מסביב, 5. השורות צריכות להיות שוות, 6. כשסופר מחק אות שיהיה ברור שנמחקה כמו שצריך, 7. המזוזה צריכה להיות משורטטת, 8. תגים (כתרים של אותיות), 9. נפסקים באותיות, 10. לבדוק שלא חסר העוקץ השמאלי של האות י', 11. נגיעות – כל אות תהא מופרדת בלי נגיעה בין מילה למילה. 12. הדיו שלא יהיה יבש מידי ולא דהוי, 13. לבדוק הכיתוב שם ה' מאחורי המזוזה, 14. לבדוק שאין כיתוב מיותר, 15. נקבים – שלא יהיו חורים קטנים בקלף. כדי שכל 18 הפרטים יהיו מכוסים חובה לבחור רק באנשי מקצוע אמינים ומעולים שבכל מזוזה, בפעם השביעית כמו הראשונה, יבדקו כל הפרמטרים הללו (ולכן מצאנו לנכון להביא את כולם למען יתרשמו וייראו! ר. גיל) – מדגיש הרב יוד – "לצערי, אולי משום הקשיים הכלכליים הציבור נופל לא מעט בנקודה זו ומסתמך על האנשים הלא נכונים. גם רכישת המזוזות מונעת לפעמים משיקולים כספיים של חסכון

הציבור מתפתה למזוזות ב140-100 שקלים שברור כי הן נכתבו ברמה נמוכה, ע"י סופר ברמה נמוכה, שלא מקפיד לבדוק לפי כל כללי ההלכה, שכותב אותן מהר או לא בצורה הלכתית,

זול שהוא ביוקר

מה שאתה אומר הוא שהמחיר קובע? מזוזות זולות הן גם נחותות?

מחיר זול למזוזה צריך להרתיע את הקונה. במכון פאר מזוזה התחלתית עולה 250 שקל והיא מכוסה כשרותית 100%. המזוזות המהודרות ביותר מגיעות ל500-600 שקלים לאחת ויש גם ב-800-900 שקלים. זה השיא של סופרים, שהכתב שלהם מתקרב לכתב מחשב מקצועי עם אותיות שוות בגודלן, רוחבן וגובהן וקווים סימטריים זה לזה כמו במכונה. כשיש מזוזה יקרה יש לבדוק שהמחיר שלה מוצדק. יש סופרים בעלי יד אומן. זו מתנת שמיים וסיעתה דשמיא. אני סבור שלמזוזה צריכים להתייחס כמו ליהלום, שלא קונים אותו אצל מי שלא סומכים עליו במאה אחוז ולא מכירים אותו. קשה להאמין לאיזה פיתוי יומיומי נתונים סופרי הסת"ם. בזמנו בקשתי להמחיש זאת ע"י שלקחתי שטר של 200 שקל, חתכתי אותו ושמתי אתו בחלון הראווה כשמתחתיו הכיתוב: זה מה שעושה סופר אחר יום עבודה. שהרי מספיק שגילה שחלק מאות חסר כדי שהמזוזה נפסלת. אם הוא לא מספיק יר"ש, הוא יכול לחזור אחורה ולתקן בלי שאיש, חוץ ממנו, ידע על כך. לכן, כשאני מגיע למפעל או מקבל סופר סת"ם חדש, קודם כל אני מבקש ממנו את המזוזות הפסולות שלו ושואל היכן הן מונחות. זו האינדיקציה שלי. אנשים רבים קנו מזוזות מסופרים מוכרים, שאפילו צרפו לכל מזוזה תווית עם שם המכון ובה אישור שעברה בדיקת מחשב ובדיקה ידנית, ולאחר מכן התגלתה תקלה נוראית שהייתה שם מלכתחילה, של אות חסרה או מיותרת. זה קרה גם בתפילין. אדם שהניח ח"י שנים תפילין מהודרות ביותר של רש"י שחסרה בהם המילה "בני", מה שהביא לכך ששתי בניו בני 6 ו-12 נפטרו! (ל"ע) הפרשיות הוזמנו ע"י רב קהילה נכבד, ת"ח גדול ויר"ש, מסופר ותיק ומומחה עם בקשה מיוחדת לסופר שיכוון בעת כתיבתו, עם כל מה שהוא יכול לכוון. לאחר שהועברו התפילין אל חתנו האברך אירעו לבנו מספר אירועים כמו כוויה קשה או אצבע שכמעט נקטעה ועוד. בעל התפילין קיבל הוראה מאדם גדול לבדוק את תפיליו והם אכן נבדקו ע"י מגיה מומחה אך לא ע"י בדיקת מחשב המגלה בוודאות חסרות ויתרות. הרב השכול שאיבד בנו זעק מנהמות ליבו השותת שיש להודיע צערו רבים ולפרסם הדבר שאין לסמוך בכל בדיקות הסת"ם על בדיקת מגיה בלבד, מומחה ככל שיהיה, אלא חובה לבדוק ס"ת, תפילין ומזוזות בבדיקת מחשב. כי רק המחשב מגלה בוודאות אם יש ח"ו חסרות ויתרות בתפילין ובמזוזות! כדאי להשקיע טבין ותקילין במזוזה ממקור מוסמך, שכן כבר היו דברים מעולם שנמכרו אפילו מזוזות מודפסות שצולמו על נייר. באחד מהם הובאה למכון פאר מזוזה שנקנתה בכמה עשרות דולר במנהטן (כשהיא מגולגלת), הקונים לא ידעו זאת וקבעו אותה מספר שנים בביתם ר"ל, כך שביתם היה ללא מזוזה בכניסתו הראשית!

אינטרנט ומזוזה תרתי דסתר

הגאון הרב זילברשטיין שליט"א מתייחס למהימנות סופר הסת"ם, לאור שאלות שהגיעו לפתחו. על סופרים המחזיקים בביתם מכשירים לא כשרים ואינם מציינים לגדולי הדור, אמר בעבר כי אי אפשר לסמוך עליהם ואין לקנות אצלם מזוזות. שאלה אחרת התייחסה לסופר סת"ם המורגל בדברי לשה"ר האם מזוזתו כשרה. הרב זילברשטיין טען שגם אם ברור שמזוזה כשרה יתכן שלא תחול על אותה מזוזה סגולה של שמירה ויש לברר זאת היטב. ל"יתד נאמן" מספר הגאון הרב זילברשטיין" על אדם שפנה אליו וביקש לסדר לו מזוזות המהודרות ביותר. "סדרתי לו מזוזות מהודרות ואחרי זמן מה הגיע וקבל כי למרות שעשה כדברי התרחשו בביתו מספר אירועים לא טובים. שאלתיו: אם יש בביתו אינטרנט והוא אישר. שאלתיו אם הוא מסתכל בו והודה שלעיתים. אם כך, איך אתה רוצה שהמזוזות יעזרו לך. הרי הכנסת את מלאך המוות לביתך והשתקת את המזוזות לחלוטין! – הבהרתי לו". לתשומת ליבכם!

כל מי שהדברים החמורים והנשגבים שהבאנו בשם אומרים יביאוהו להתעוררות בנושאי קניית מזוזות מהודרות ובדיקתן התכופה, צריך לדעת שזה כמובן רק חלק מההשתדלות. ומזכיר זאת הרב זילברשטיין בספרו בשם הגרי"ש כהנמן, שאמר פעם לאדם שנמצא רמז

במזוזתו הפסולה למצבו, שלא יסתפק רק בבדיקת המזוזות. "הקב"ה מצפה ממך להרבה יותר" – הדגיש והסביר כי הטעות שנתגלתה במזוזה וכל טעות אחרת שאנחנו מוצאים היא כתמרוור אזהרה ואיתות לאדם שעליו להתעורר ולפשפש במעשיו ביתר שאת..

מתי סגולת השמירה במזוזה פועלת ומתי לא?

חשוב להזכיר את דברי הרב לוונשטיין שציטט בדרשתו את גליון המרש"א שסגולת השמירה במזוזה היא רק אם קובעים אותה לשם מצווה ואסור להשתמש בה רק לשם שמירה. מי שלוקח מזוזה רק למטרת שמירה ומניחה בביתו לא לשם מצווה לא רק שהיא לא שומרת עליו אלא אדרבה יסכין היא בעיניו. בנוסף, על פי מידת הכבוד והיחס שמעניקים למזוזה כך מידת סגולותיה. ידוע על בתים הנוהגים לא להשעין מטאטא על המשקוף בו תלויה המזוזה כדי להעניק כבוד והדר למצווה. הפרי מגדים כתב לא לטאטא את האשפה ולהשאירה סמוך למזוזה מפני כבודה. כמו"כ כתבו הפוסקים שאין להשליך אפילו את המסמרים המחזיקים את המזוזה.

הגאון הגדול הרב יצחק זילברשטיין שליט"א ל"יתד נאמן": "הבודק מזוזות תדיר יאריך ימים ויזכה לבנים כשרים"

כל כמה זמן כדאי לבדוק מזוזות? הגאון הגדול הרב זילברשטיין שליט"א מתייחס לשאלת "יתד נאמן" ואומר: "נפסק בשולחן ערוך (יו"ד רצא סעיף א): "מזוזות יחיד נבדקת פעמיים בשבע שנים ושל רבים פעמיים ביובל" (אף שלעניין תפילין פסק השו"ע באו"ח סי' ט"ל – י' דאם הוחזקו בכשרות ומניחם בקביעות אינם צריכים בדיקה לעולם, מזוזה שאני, דיש לחוש טפי מפני לחלוחית מקומה בסף ומזרם וממטר (רא"ש סוף הל' תפילין) וכתב בקונטרס המזוזה שלמעשה יש לבדוק בכל שלוש שנים ומחצה. ובפתחי תשובה (סק"א) הביא מהברכ"י בשם המהר"י מולכו שמי שיש לו הרבה מזוזות קבועות, ובדק שלוש מהן ומצאן כשרות, אפילו הכי צריך לבדוק כל שאר המזוזות שקבע בו בפרק במעמד שלושתן הכשרות, דלא כל המקומות שוות. ויעוין בערוך השולחן שכתב שבמקומות שיש בו הרבה לחלוחית (או כשניצבת נגד השמש היוקדת עליה. קונט' היחיאלי) יש לבדוק את המזוזות תדיר, ולפחות פעם בשנה (ועדיף שיעשה כן בחודש אלול) והכל לפי העניין.

לסיכום, יש לבדוק את המזוזה אחת לשלוש וחצי שנים. ובאופן שמונחות במקום שיוקד בו חום השמש או שקיימת רטיבות וכדומה, יש לבדוק לעיתים תדירות

הגאון הרב זילברשטיין מבקש להזהיר ולהתריע מפני המכשלה בקלקול המזוזות מחוסר זהירות בזמן הצביעה או השימוש בחומרי ניקוי וכדומה. כדלהלן: "ואם לא נזהרו בשעת הצביעה והניקוי או במקרה שירדו גשמים על המזוזה, באופן שיש חשש שנקלקלה, צריך לבדוקה מיד, בדומה דתפילין שאם נפלו למים צריכין בדיקה (שערה"צ סי' מ"ב אות ט'). וכן כתב בספר מעורר ישנים (אות קע"ג) שכשצובעים הבית והפתחים יש לבדוק המזוזות אולי נכנס לתוכן צבע, ויש להזהיר הצובע שיזהר כשצובע או שיסיר המזוזות. וכן יש לבדוק המזוזות היכא שמגיע לה לחלוחית או פשפשין וכיוצא. ונצין לדברי הישועות חכמה' בשם ספר זכירה: הבודק מזוזות תדיר ומשגיח שיהיו כשרים, יאריך ימים וניצול משדים ומרוחות ויזכה לבנים כשרים!. לסיכום: יש להיזהר מאד מקלקול המזוזות בזמן השיפוץ הצביעה והניקוי. וכאשר התעורר חשש שנכנסו לתוכן מים וכדומה יש לבדוקן".

הרב זילברשטיין מתייחס בנוסף לשאלה המטרידה: איך ידע הציבור ממי לרכוש או לבדוק המזוזות ועונה: התשובה היא, צריך כל אחד לפנות אל רבו ולשאול ממי כדאי לקנות או לבדוק מזוזות ורבו יפנה אותו למקום מוסמך".